

ENIG ARCHIEFMATERIAAL OVER OOSTENDE TIJDENS DE FRANSE OVERHEERSING.

(1789 - 1815)

In 1960 werd aan Mevrouw M.-J. Tits-Dieuaide door de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis de opdracht toevertrouwd om een algemeen repertorium op te stellen van de dokumenten die de geschiedenis van België aanbelangen ten tijde van de Franse Revolutie en het Keizerrijk. Haar bevindingen werden opgenomen in de "Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis", deel 126, 1960, blz. CXXIII - CXCVI ; het verslag draagt als titel : "Les Archives Nationales à Paris et l'histoire de notre pays sous le régime français (1789-1815)".

De in aanmerking komende massa dokumenten is zeer aanzienlijk en enkele betreffen meer in het bijzonder onze stad :

D^{xv} 4, dossier 40, 10e stuk : O'Moran, luitenant-generaal.

"Discours pour le service de la ville d'Ostende en cas de générale ou d'alarme". 18 februari 1793.

D^{xxxixbis} II, dossier 115, 3e stuk : nota, overgemaakt door La Fayette aan het Comité de Recherches, waarin het bestaan bekend gemaakt wordt van twee werkplaatsen te Oostende en te Nice, waar valse assignaten gemaakt worden.

F^{II} 1222-1223 : Briefwisseling en rekening van Lefaiivre, magazijnmeester van de landingen te Oostende (jaar IV - jaar VII), 1 bundel.

De heer Dr. hist. J. Verhelst, werkleider bij het Rijksarchief te Gent, heeft zich daarop belast met het geduldig naspeuren van wat het voornaamste archief van Frankrijk bewaart aan bronnenmateriaal over Oost- en West-Vlaanderen tijdens de Franse tijd, einde 18e - begin 19e eeuw. Het opzet werd eveneens gepubliceerd in de "Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis", deel 135, 1969, blz. 1-70, onder de titel : "De "Archives Nationales" te Parijs. Dokumenten betreffende de Leie- en Scheldedepartementen in de reeksen C en F, 1789-1815". Ons interesseerde vooral het Leiedepartement, ongeveer het huidige West-Vlaanderen, en meer bepaald wat over Oostende uit die tijd stamt. Het archiefmateriaal is niet zo omvangrijk maar uiterst welkom, door het nijpend gebrek aan enig plaatselijk archief, opgebrand in omstandigheden die algemeen bekend zijn ...

In een dokument van 1-9 messidor van het jaar VI wordt het voor-nemen gekoesterd het Militaire Ziekenhuis van Oostende naar het klooster van de "Zwarte Zusters" over te brengen, wat op verzet stuit van het stadsmagistraat. Nog in het jaar VI besluit de Raad der Vijfhonderd te Parijs handelsrechtbanken op te richten in de steden Oostende en Gent. Op 8 fructidor van het jaar VIII van de Republikeinse Kalender wordt melding gemaakt van de aanwezigheid van Engelse schepen voor de rede van Oostende. Een bundel dokumenten handelt over openbare werken uit te voeren in enkele steden, waaronder Oostende. Zelfs een aantal politieverlagen zijn bewaard gebleven, bv. de toestand te Oostende in 1814 ! Ongetwijfeld kostbare bronnen van inlichting ...

Een havenstad zal uiteraard het probleem van paspoorten kennen ; hierover zijn heel wat archivalia voorhanden. Uit het jaar VI is een interessant dokument tot ons gekomen, waarin gewag gemaakt wordt van een voor de Fransen ongunstige publieke opinie in de kuststad.

In datzelfde jaar wordt een zekere Fellers, havenkapitein, als "verrader" door de bezetter bestempeld. Tenslotte zijn archivalia bewaard over militaire en handelsaangelegenheden te Oostende.

Kortom, wie oprechte belangstelling heeft voor de bewogen Franse periode, zal niet kunnen voorbijgaan aan deze studies !

E. Smissaert.

EEN RUBRIEK "VRAAG EN ANTWOORD".

Vanaf 1977 opent onze kring een nieuwe rubriek ten dienste van onze lezers, namelijk deze van vraag en antwoord. Lezers die inlichtingen vragen over vroegere gebouwen, straten, Oostendenaars, gebeurtenissen, verenigingen en noem maar op; kunnen deze vragen aan de redactie richten voor inlassing in het tijdschrift. Kan "De Plate" antwoorden dan publiceert zij in het eerstvolgend nummer en de vraag en het antwoord. Kan zij het niet dan stelt zij in het eerstvolgend tijdschrift de vraag aan de lezers.

Wij hopen op deze manier tot een actievere samenwerking tussen de leden te komen.

J.B. Dreesen

MODERNE FOLKLORE.

Bestaat dit ? Wanneer men zo voor dienstbezigheden in officiële dokumenten moet snuisteren en zoeken, vindt men zeer eigenaardige teksten. Deze geef ik U hier zonder commentaar.

Gelezen in het "Politierglement betreffende de parken en promenades" anno 1976. "Art. 1. Het is verboden in de openbare parken en op alle openbare gras- en bloemperken :..... 6) te graven, graszaden uit te snijden, aarde weg te halen, te spitten teneinde wormen te zoeken of zich tussen de bomen en het struikgewas te begeven om er te vissen".

S. Ippel

DE DUIVEL.

We hebben echt genoten van de posthume publicatie van Achille Van Acker "De duivel in spreekwoord en gezegde".

Jarenlang had de staatsminister er een hobby van gemaakt alle uitdrukkingen i.v.m. de duivel op te tekenen. Als folklorist had hij met veel interesse naar de volksmens geluisterd.

Tussen de honderde (of zijn het een paar duizend ?) spreekwoorden en gezegden een paar uitgepikt :

"Waar een schone vrouw is loert de duivel"

"Bij kerk en kluis bouwt de duivel een huis"

"Doe voor de duivel de deur niet open, hij komt zonder dat"

"De duivel houdt zich bezig met ons en wij met de anderen".

Dit boek werd uitgegeven door UGA te Heule. Kostprijs : 795 F.

O.V.